

De vrijetijdsector is een enorm dynamische sector waar de ontwikkelingen en innovaties elkaar snel opvolgen. NRIT Media houdt continu de vinger aan de pols op haar Kennisplatform www.nritmedia.nl waar we dagdagelijks de actualiteit volgen. In deze Trends & Hypes een overzicht van de belangrijkste trends, ontwikkelingen en hypes van september 2014.

Trends: Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd

Deze maand verscheen het nieuwe Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd van NRIT Media, CELTH en NHTC Holland Marketing. Het eerste exemplaar werd in ontvangst genomen door de voorzitter van Gastvrij Nederland, Theo Ruijs, die vond dat het rapport ondernemers stimuleert om met innovatie aan de slag te gaan. Volgens de samenstellers kan 2013 voor de toeristische sector de boeken in als het jaar van de omslag. Voor het eerst in jaren daalde het aantal vakanties dat Nederlanders ondernamen. Daar had vooral de korte vakantiemarkt mee te maken, het aantal lange vakanties bleef min of meer stabiel. Nederlanders gingen vooral minder naar het buitenland en in de zomer op vakantie. Daarentegen draaide het inkomend toerisme ondanks de economische crisis als een tierelier. Het aantal buitenlandse gasten dat ons land bezocht steeg met 5 procent naar 12,8 miljoen. Vooral uit Duitsland en België kwamen fors meer toeristen. Ook met de uitstapjes zat het wel goed. Het totaal aantal ondernomen uithuizige vrijetijdsactiviteiten steeg. Dat en nog veel meer in het Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2014: ruim 400 pagina's relevante marktinformatie, inspiratie en trends! [Lees verder](#)

Vijfde TrendRede: We leven in de ondertussenheid

Dertien vooraanstaande Nederlands trendwatchers hebben voor de vijfde keer een TrendRede gemaakt. Vijf jaar lang hebben ze mijlpalen gesignaleerd, piketpaaltjes en andere markeringspunten geplaatst en deze punten onderling verbonden. Het lijnenspel dat daaruit tevoorschijn komt, zetten ze neer als wegwijzers richting een nabije toekomst. U merkt het al, verwacht van de TrendRedes geen concrete trends waar u gelijk op kunt inspelen maar een wat wollig geschreven wenkend maatschappelijk toekomstperspectief. Daardoor overigens niet minder waardevol. Volgens de trendwatchers zitten we nu in een tussenfase, de zogenaamde ondertussenheid: "Het oude kwijnt langzaam weg terwijl het nieuwe nog niet op volle sterkte is. Het is de fase waarin de vernieuwingskracht substantiële weerstand ondervindt omdat de gevestigde orde zijn territorium verdedigt." [Lees verder](#)

Toerisme: Uitstekend eerste halfjaar voor logiesaccommodaties

Nederlandse logiesaccommodaties beleven tot nu toe een uitstekend eerste halfjaar. Het aantal gasten steeg met 7,1% naar 16,9 miljoen waarbij het aantal overnachtingen met 6,0% zich ook positief ontwikkelde. In totaal brachten gasten het eerste halfjaar van 2014 bijna 43 miljoen nachten in Nederlandse logiesaccommodaties door. Dat blijkt uit voorlopige cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op basis van de Statistiek Logiesaccommodaties.

Het is opvallend dat vrijwel alle logiesaccommodaties positief presteren. Alleen de groepsaccommodaties blijven achter. Kampeerterrinen konden voor het eerst in jaren weer groeicijfers noteren. Zij zagen in de eerste jaahelft van 2014 maar liefst 126.000 extra gasten en noteerden daarmee met plus van 8,3% de grootste groei. Hotels en pensions waren met een groei van 7,5% in aantallen gasten een mooie tweede, op de voet gevolgd door huisjesterreinen met een groei van 7,2%.

In de eerste jaahelft is met 10,3 miljoen gasten het binnenlands toerisme dominant. Het aantal overnachtingen van buitenlanders in Nederlandse logiesaccommodaties groeide in de eerste jaahelft met 10,8%. De binnenlandse overnachtingen met 3,5%. De voor Nederland belangrijke herkomstlanden België (+11,3%) en Duitsland (+15,2%) deden het uitstekend. Uit deze landen kwamen respectievelijk 834.000 en 1,8 miljoen toeristen naar ons land. Het toerisme uit het Verenigd Koninkrijk groeide met 10,2% naar 900.000. Maar ook uit intercontinentale bestemmingen wist Nederland veel meer gasten aan te trekken. Zo groeide het toerisme uit Azië (+14,3%) en Australië en Oceanië (+14,3%) en Afrika (+15,5%) sterk. Uit het werelddeel Amerika kwamen 6,3% meer toeristen naar ons land.

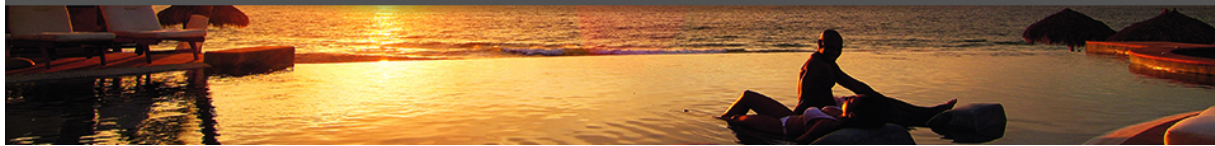
Voorals Zeeland heeft een prima eerste halfjaar achter de rug. Er kwam maar liefst een kwart meer toeristen (+24,0%). Ook Groningen (+12,0%) en Noord-Holland (+10,8%) deden het prima. Van de andere grote binnenlandse spelers deed ook Zuid-Holland het erg goed met een groei van 8,3% in aantallen gasten. Beneden het gemiddelde scoorden Gelderland (+3,4%) en Limburg(+1,1%). Noord-Brabant had met een achteruitgang van 2,0% een teleurstellende eerste jaahelft achter de rug. [Lees verder](#)

Attractieparken: IAAPA maakt Europees Manifest

IAAPA Europa was er op het Europese politieke speelveld al snel bij. De Europese commissaris voor toerisme Elzbieta Bienkowskawas is nog niet eens geïnstalleerd of ze hadden het hoofd van de afdeling Tourisme Policy van de Europese Commissie, Francesca Tadini al op bezoek. Ze kon gelijk naar huis met het Europees Manifest van IAAPA waar de organisatie in acht punten haar wensen voor de komende periode uitte. [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Nederlandse kampeersektor moet zichzelf opnieuw uitvinden

De Nederlandse kampeersektor moet een denktank opzetten om zichzelf opnieuw uit te vinden. Dat zei NHTV Lector Han Verheijden op het RECRON Congres over de toekomst van de kampeer- en bungalowsektor. Verheijden stelde dat de kampeersektor aan het eind van zijn productlevenscyclus zit. Hij ziet daarom niets in ondernemingen die veel gaan investeren in meer van het zelfde (meer voorzieningen, attracties etc.) om zozegged de kwaliteit en beleving op te krikken. Dat verslechtert alleen de financiële positie van de bedrijven en voegt niets toe aan de winstgevendheid. Ook grote marketingcampagnes om het kamperen te promoten kunnen volgens Verheijden het tij niet keren. Volgens Verheijden moet kamperen zichzelf opnieuw positioneren waardoor kamperen een nieuwe

waarde krijgt. In een denktank moeten die ideeën vorm krijgen. Bert Post van RECRON omarmde het idee direct en riep mensen die willen meedenken in de denktank op zich bij de RECRON te melden.

[Lees verder](#)

Watersport: Verbeterd ontwerp voor aanlegplaats kano's

Kanovaren is mooi maar in- en uitstappen is soms lastig. Daar bedacht recreatieschap Marrekrite samen met kanoërs een oplossing voor. Een betonnen kanoplek waar je goed grip hebt aan de kant. De damwand is aan het einde van de kanoaanlegplek verlaagd. Deze verlaging is ideaal voor kanoërs om uit te stappen, maar ook de speciale inkeping in de damwand zorgt voor veel gemak. [Lees verder](#)

Innovatie: Hotels.com maakt app voor smartwatch

Nieuwe technologie vraagt om nieuwe toepassingen. Dat vonden ze bij hotels.com ook en ze ontwikkelden een app voor smartwatches. Gebruikers krijgen op de dag van aankomst een reminder op de watch, zien een afbeelding van het hotel dat zij hebben geboekt en de af te leggen route. Ook heeft de gebruiker toegang tot de volledige reservering. [Lees verder](#)

Reisbranche: Drones maken beelden van resort

Drones zijn ook zo'n nieuwe ontwikkeling. Neckermann gaat ze inzetten om hotels in beeld te brengen. Door de beelden krijgt de kijker een betere indruk wat hem te wachten staat en start de vakantie voorpret al bij het bekijken van de video's. [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Aanbieding op maat via Twitter

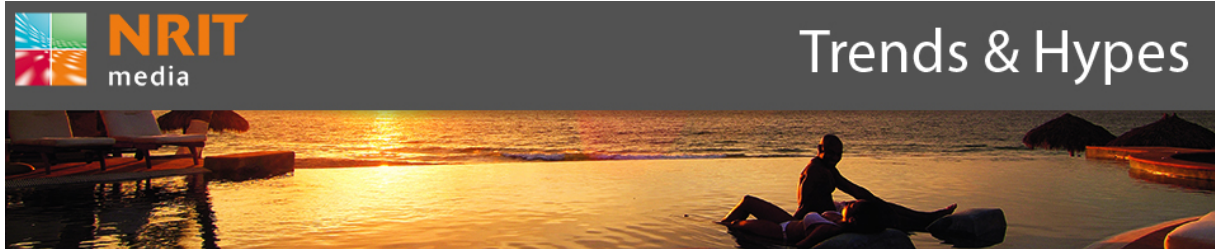
Prijsvergelijker voor bungalowvakanties Vapzo gaat via Twitter klanten individueel advies geven. Klanten moeten een tweet sturen naar @Vapzoprijs met hun wens en krijgen een tweet terug met de goedkoopste optie voor een verblijf op een vakantiepark. [Lees verder](#)

Innovatie: Out-of-the-box op de band

Laat studenten 'out-of-the-box' denken en je krijgt..... een box. Wel eentje op de lopende band van Schiphol met de boodschappen voor thuis. Gewoon een kwestie van simpel bestanden en systemen aan elkaar koppelen. [Lees verder](#)

Watersport: Communiceren met WhatsApp

We zijn het op de redactie nog niet veel tegengekomen. Toeristische organisaties die actief klanten uitnodigen met WhatsApp te communiceren. Maar eentje moet de eerste zijn en dat is NAUPAR. Deze organisatie is goed bezig want vorige maand introduceerden ze ook al webinars. [Lees verder](#)

Beleid: Nieuw Europees toeristisch beleid

De Europese Commissie gaat in 2015 een nieuw toeristisch beleid definiëren. Dat zei het hoofd van de afdeling Tourisme Policy van de Europese Commissie, Francesca Tadini, vorige week in Amsterdam. Overigens moeten we ons niet enorm veel voorstellen van de slagkracht van Europa als het gaat om toerisme. De afdeling Tourism Policy heeft slechts een budget van 12 miljoen euro ter beschikking. Op 2 oktober moet de nieuwe Europese Commissaris verantwoordelijk voor toerisme, Elzbieta Bienkowska voor het Europese Parlement verschijnen om haar prioriteiten toelichten. [Lees verder](#)

Kusttoerisme: Uitzicht op windmolens

Het Nederlandse kabinet heeft een knoop doorgehakt over de locatie van nieuwe windmolenparken op zee. Er komen parken op drie locaties. Sommige locaties op 16 kilometer buiten de kust zijn nog net zichtbaar vanuit de kust. In Noordwijk zijn ze niet blij met deze ontwikkeling. [Lees verder](#)

MVO: Met e-learning een stap verder

Vier op de vijf Nederlandse bedrijven in het mkb heeft verantwoord ondernemen opgenomen in zijn missie en visie. Slechts de helft van de bedrijven blijkt hier echter handen en voeten aan te kunnen geven. Om ondernemers te helpen MVO structureel te integreren in hun bedrijf, biedt MVO Nederland hen een gratis e-learning aan. [Lees verder](#)

Attractieparken: EAS Amsterdam groot succes

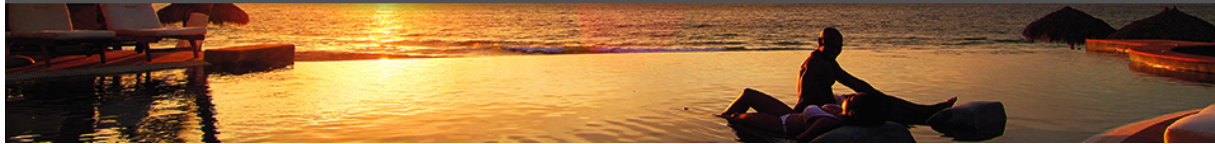
Attractiebeurs EAS was deze maand in Amsterdam neergestreken en het werd een groot succes. Volgens de eerste tellingen kwamen zo'n 10.750 bezoekers dit jaar naar de beurs in de RAI. Dit is in vergelijking met de vorige editie in Parijs een stijging van maar liefst 26%. De bezoekers kwamen uit zo'n 100 landen en ongeveer een derde kwam uit Nederland. De beurs telde ook een recordaantal standhouders, altijd fijn voor een organisatie. [Lees verder](#)

Awards: Grote prijs voor kleine winnaar

Om de Rob de Bes Award te winnen hoef je geen grote naam in de sector te zijn. Dit jaar ging Punselie's Cookie Company uit Gouda er met de prijs vandoor. Punselie's bedacht in 1945 een tegenhanger van de bekende stroopwafel. Dat koekje is nog steeds de hoeksteen waarop het bedrijf draait. Het bedrijf verzorgt interactieve rondleidingen en betreft daar ook partijen in de stad Gouda bij. Een prijs waard. [Lees verder](#)

Attractieparken: Maya de Bij vliegt naar Polen

Maya de Bij vliegt binnenkort naar Polen. Het nog te bouwen Poolse Holiday Park Kownaty heeft bij Studio 100 een pretparklicentie voor Maya de Bij genomen. Het vriendelijke diertje zal het centrale figuur worden voor het in- en outdoorthemapark. Het park 'Mayaland' wordt onderdeel van een veel

groter recreatiegebied Holiday Park Kownaty met golfbanen, vakantiewoningen en hotels van in totaal 207 hectare. [Lees verder](#)

Onderwijs: NHTV moet de Wageningen Universiteit voor het toerisme worden

NHTV heeft eind september het academische jaar geopend. Plaats van handeling was Academy for Leisure en dat was niet voor niets. Deze academie had wel wat te vieren met de start van de academische master Leisure Studies. Het feit dat een hogeschool een volledige academische studie aanbiedt, is uniek in Nederland en zal in de academische wereld nog voor heel wat discussie zorgen. Hans Hillebrand van STIRR was ter gelegenheid van deze opening ingevlogen om over innovatie in de Nederlandse gastvrijheidsindustrie te praten. Hij daagde NHTV uit om de 'Wageningen Universiteit' van het toerisme te worden. [Lees verder](#)

Online: Blijft sterk groeien

De online aankopen blijven maar toenemen. Nederlandse consumenten hebben in het eerste half jaar ruim 53 miljoen aankopen via internet gedaan, met een totale omzet van € 6,58 miljard. Hiermee is de online markt verantwoordelijk voor 18% van alle bestedingen in Nederland. In het tweede kwartaal hebben Nederlanders minder uitgegeven aan pakketreizen, losse vliegtickets & accommodaties en verzekeringen. Overigens blijft onze sector de top vijf van branches met het grootste online aandeel in de bestedingen domineren. [Lees verder](#)

Promotie: Luxemburg sluit kantoren

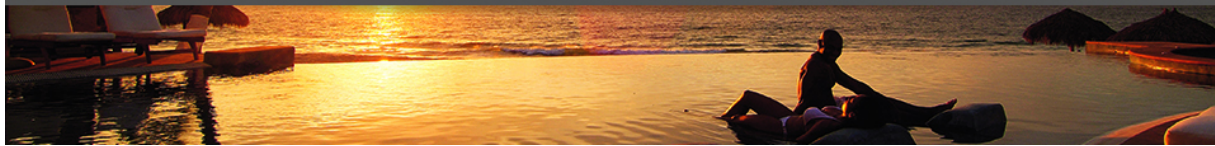
De digitalisering biedt kansen maar maakt ook slachtoffers. Zo sluit de Luxemburgse Nationale Dienst voor Toerisme nog voor het eind van het jaar de toeristische agentschappen in Berlijn, Brussel en Den Haag. Deze voor Luxemburg belangrijke toeristische markten worden in de toekomst vanuit Luxemburg bediend. [Lees verder](#)

Horeca: Dineren op hoog niveau

Soms moet je de markt in hogere sferen zoeken. Dat dachten ze ook bij de Rembrandt Tower Boardroom in Amsterdam. Daar konden gasten, omgeven door etsen van Rembrandt, op het hoogste punt van Amsterdam dineren. Tijdens deze 'Hemels Rembrandt'-weken verzorgde sterrenchef Wilco Berends het diner en stelde Museum Het Rembrandthuis enkele werken van Rembrandt tentoon. Elke avond voor het diner gaf een conservator van Het Rembrandthuis een lezing over de tentoonstelling. Het eten was geïnspireerd op de 17^e eeuw. Het geheel was met € 195 niet goedkoop maar je ging wel met een unieke ervaring weer naar beneden. [Lees verder](#)

VVV's: Aansluiten bij DNA van de stad

VVV's vernieuwen en zoeken daarbij de aansluiting met het DNA van de stad. Zo ook in Eindhoven waar de nieuwe VVV wordt gecombineerd met een coffeelab. Een brandstore waar het merk Eindhoven voelbaar is, waar je het kunt zien en kunt kopen. Onder hetzelfde dak komt er ook een

koffiezaak. Dit wordt geen gewoon koffiebarretje maar een door barista's gerund laboratorium voor experiment en innovatie op het gebied van koffie, genaamd Coffeelab UC. Het project is geïnitieerd vanuit Eindhoven365, de marketingorganisatie voor Eindhoven. Klinkt ook al zo lekker modern, Eindhoven365. [Lees verder](#)

Beleid: Aansluiten bij Deltaprogramma

Prinsjesdag had voor onze sector weinig in petto. Wel zitten er aanknopingspunten in het nieuwe Deltaprogramma. Wie de 6 hoofdmaatregelen ziet, ontdekt ook kansen voor recreatie en toerisme. [Lees verder](#)

Sport: Sportevenementen zetten niet aan tot zelf sporten

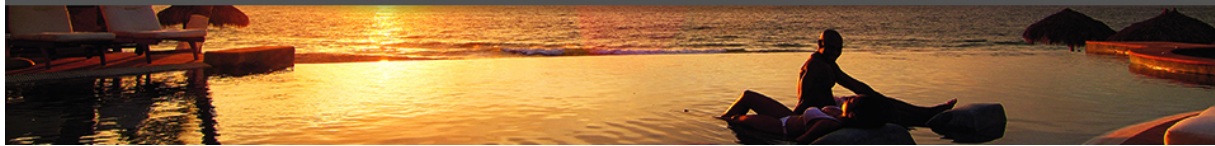
Wij maar denken dat sportevenementen zelf sporten stimuleert. Helaas, pindakaas, zo eenvoudig is het niet. Sportevenementen dragen vaker niet dan wel bij aan het stimuleren van sportdeelname. Sportevenementen spreken vooral mensen aan die al sporten. Sportevenementen kunnen verder een stad of regio sportief 'kleur' geven, wat indirect tot economisch profijt kan leiden. Dat staat in het brancherapport 'Sportevenementen in Nederland' van het Mulier Instituut. In het rapport staan nog veel meer wetenswaardigheden. In Nederland vinden jaarlijks, buiten de reguliere competities om, circa 600 sportevenementen plaats. Het bezoeken van sportevenementen is in Nederland populair. Per jaar bezoeken vier op de tien volwassen Nederlanders wel eens live een sportevenement, als deelnemer of als toeschouwer. Dat zijn 5,2 miljoen personen die samen 77 miljoen bezoeken afleggen en daarbij ongeveer 1 miljard euro uitgeven (13% van alle uitgaven aan sport). [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Omzet fors in de plus

De omzet in de Nederlandse verblijfsrecreatie is in het tweede kwartaal van 2014 met 7,1% gestegen ten opzichte van het tweede kwartaal in 2013. Ook in het eerste kwartaal zat de omzet al flink in de plus (+7,4%) waardoor de omzet over het hele eerste halfjaar met 7,3% steeg. Dat blijkt uit cijfers van het Centraal bureau voor de Statistiek (CBS). [Lees verder](#)

Economie: Gastrijheidssector groeit explosief door beter meten

Bij Gastvrij Nederland kan de vlag uit. Daar maken ze zich al lang druk om de onderschatting van de sector in de Nederlandse economische cijfers. Het CBS heeft nu de statistiek herzien en ineens zijn we bijna twee maal zo groot. In 2013 gaven toeristen 65 miljard euro uit in de Nederlandse economie. Voor kenners is dit een opmerkelijk getal omdat eerder werd uitgegaan van 38 miljard euro. Het CBS heeft de afgelopen periode de statistiek, voor kenners bekend onder de naam Tourism Satellite Account, geheel herzien en vanaf 2010 volgens de nieuwe methode herrekend. Het belang van toerisme voor de Nederlandse economie wordt door betere statistische bronnen en een bredere afbakening van de sector beter in kaart gebracht. Voor velen eindelijk een harde erkenning van de sector. De bijdrage van de toerismesector aan het bbp van Nederland is gegroeid van 3,2 procent in

2010 tot 3,6 procent in 2013. Deze groei komt vooral omdat er meer buitenlandse toeristen naar Nederland komen en meer buitenlandse boekingen bij Nederlandse bedrijven worden gedaan. [Lees verder](#)

Natuur: Geld verdienen met exclusief verblijf

September 2014 gaat de geschiedenisboeken in waar het anders denken over verdienen in de natuur eindelijk handen en voeten kreeg. InnovatieNetwerk heeft samen met natuurorganisaties en het bedrijfsleven een plan ontwikkeld om met exclusieve verblijfsrecreatie in natuurgebieden het beheer te financieren. In bijvoorbeeld de Oostvaardersplassen of de Biesbosch kunnen lodges, hotels of kampementen komen die het landschap niet aantasten maar wel voor extra inkomsten zorgen. Het idee is dat mensen voor een overnachting op een exclusieve locatie meer geld willen betalen. InnovatieNetwerk verwacht dat het plan Krugerpark.nl samen met andere nieuwe verdienmodellen voor de natuur op termijn 80 miljoen euro per jaar kan opleveren waarmee 200.000 hectare subsidievrije natuur in stand kan worden gehouden. Het is niet de bedoeling dat hierdoor subsidies voor natuurbeheer kunnen worden afgebouwd maar dat nieuwe natuur wordt gerealiseerd. Tekenend voor de tijdgeest is dat de ideeën niet direct werden afgeschoten maar juist omarmd. [Lees verder](#)

Overnachten: Airbnb 2.0

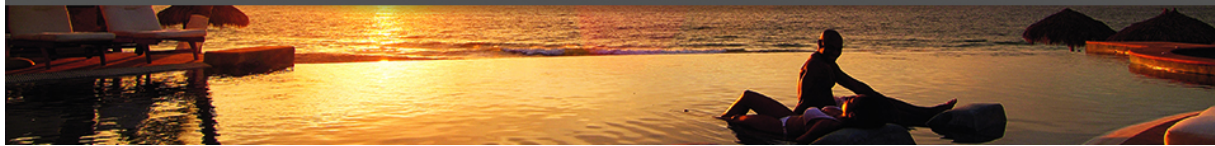
Het succes van Airbnb stimuleert ook andere ondernemers. Zo BeMate.com met luxe short stay appartementen in het hart van Amsterdam, die de voordelen van privé-accommodaties combineren met het dienstenpakket van een hotel. Room Mate brengt via de website BeMate.com de verhuurders van appartementen en reizigers met elkaar in contact. Mét daarbij een scala aan services: een fulltime conciërge, bagage-opslag, een sleutel breng- en afhaalpunt en toeristische informatie op maat. Dat is de kracht van je lokale aanwezigheid combineren met een sterk platform. Tip voor de VVV's? [Lees verder](#)

Economie: Nederlander kan maar net rondkomen

Het Nederlandse kabinet wil ons doen geloven dat de crisis voorbij is maar toch voelt niet iedereen dat in de eigen portemonnee. Nederlanders hebben het afgelopen jaar minder bezuinigd dan in het jaar ervoor. Toch kan een meerderheid van de Nederlanders niet of maar net rondkomen. Dat blijkt uit een peiling van onderzoeksbureau Ipsos in opdracht van de NOS onder 1.045 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Vorig jaar bezuinigde 86 procent van de Nederlanders op de uitgaven, dat daalde dit jaar naar 67 procent. Vooral aan etentjes, kleding en vakanties werd minder uitgegeven. [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Landal snapt het

Bij Landal Hof van Saksen snappen ze heel goed dat je in deze tijd niet meer wekomt met 500 exact dezelfde huisjes op een park. De belangstelling voor de vorig jaar geïntroduceerde Newborn boerderij, de Wellness boerderij en de Culinaire boerderij is zo groot, dat besloten is het aantal

boerderijen van deze typen nog voor aankomende herfstvakantie uit te breiden. Bovendien is vanaf 3 oktober een nieuwe achttienpersoons boerderij beschikbaar om tegemoet te komen aan de groeiende vraag naar familie- en vriendenverblijven. Daarnaast spelen kinderen de hoofdrol op het resort: een groot aantal kinderaccommodaties en -faciliteiten is uitgebreid of vernieuwd. Ze pakken wel uit bij Landal. De bungalows liggen aan speciale kindertuinen met extra speelvoorzieningen. In de bungalow een kinderspeeltafel met kinderfauteuils, kinderkookspullen en een kinderservies. De kinderslaapkamer heeft een stoer stapelbed en een ruime keuze aan verantwoord kinderspeelgoed. Een kikkerdouchekop en badspeeltjes maken van het badderen een feestje. [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Bungalowpark als witwasmachine

Altijd leuk als een investeerder geld in je park steekt. Misschien wel even vragen waar het geld vandaan komt. Het Openbaar Ministerie heeft namelijk deze maand beslag gelegd op vier vakantieparken in een groot onderzoek naar witwaspraktijken. De parken liggen in Noord-Brabant, Zeeland, Friesland en Duitsland. Om welke parken het gaat, is niet bekend. Deze parken vertegenwoordigen een waarde van ruim 4 miljoen euro. Zijn volgens ons wel kleine parkjes. [Lees verder](#)

Watersport: Elektrische verhuursloepen

Natuurbeleving en stinkende dieselboten gaat slecht samen. Dat dachten ze ook bij Diepstraten botenverhuur in Drimmelen. Zij bouwden zelf een elektrische sloep voor acht personen. Als het prototype bevalt, wil Diepstraten op termijn alle verhuurboten door elektrische exemplaren vervangen. [Lees verder](#)

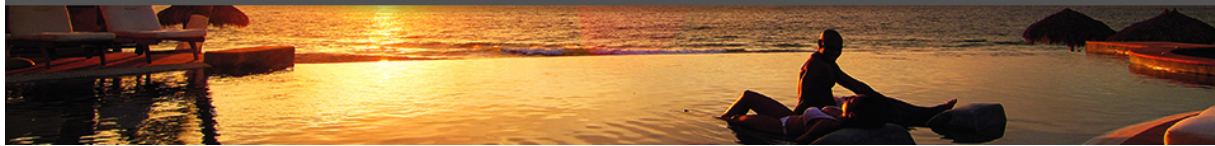
Retail: Taxfreeverkoop loopt terug

Winkelen is voor veel buitenlandse toeristen een leuke activiteit als ze in Nederland zijn. Vooral de diamanthandel en luxe kledingzaken profiteren al jaren van de groei van het inkomend toerisme maar nu heeft ook daar de crisis toegeslagen. Voor het eerst sinds de economische crisis in 2009 zijn de afgelopen maanden taxfree verkopen in Nederland gedaald. In de periode januari tot en met augustus daalde de door Global Blue geregistreerde taxfree bestedingen met 3,7% ten opzichte van dezelfde periode in 2013. Het aantal transacties steeg nog wel met 6,1%. Gemiddeld wordt er dus minder uitgegeven. De politieke instabiliteit in Oost-Europa zorgt voor een terughoudende Russische klant. [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Structurele problemen

Na drie slechte zomers profiteren Nederlandse vakantieparken dit jaar optimaal van het mooie weer. Maar helaas maakt één zwaluw nog geen zomer. Dat schrijft Rabobank in haar nieuwste BrancheBarometer Vakantieparken. Volgens de bank zorgt het toenemend aantal vakantiebungalows voor een fundamentele mismatch tussen vraag en aanbod. Rabobank verwacht verder dat er grote verschillen zullen ontstaan in performance en kwaliteit van de parken. Op de lange termijn is de

prognose voor de bungalowparken gematigd positief. Voor de campings is de prognose van Rabobank negatief. De bank verwacht dat de vraag naar traditioneel kamperen structureel zal blijven dalen omdat de consument steeds meer luxe en comfort wenst. Positief voor deze deelsector is dat het aanbod voor het eerst in jaren afneemt. [Lees verder](#)

Attractieparken: 400 extra bedjes bij Efteling

Het bungalowpark van de Efteling heeft geen last van een stagnerende belangstelling. Het park gaat met 51 accommodaties uitbreiden, goed voor 400 bedjes. In de zomer van 2015 nemen de eerste gasten hun intrek in de nieuwe Bos- en Dorpshuysen en groepsaccommodaties in de achtertuin van de Efteling. In totaal worden 8 Boshoeves voor 12 personen gerealiseerd, die eenvoudig door middel van schakeling voor 24 personen geschikt kunnen worden gemaakt. Dat is nog eens slim combineren.

[Lees verder](#)

Horeca: Bezettingsgraad omhoog, prijs omlaag

De bezettingsgraad van de Nederlandse hotelmarkt is het afgelopen jaar opnieuw gestegen. Dit blijkt uit het HOSTA 2014 rapport. Het onderzoek is door Horwath HTL uitgevoerd onder 364 drie-, vier- en vijfsterren hotels in Nederland. Uit het onderzoek blijkt dat de gemiddelde bezettingsgraad in 2013 is gestegen van 66,7% tot 67,5%. Na een lichte daling in 2012 wordt de stijgende lijn, die in 2010 is ingezet, hiermee hervat. De gemiddelde kamerprijs is in 2013 echter opnieuw gedaald, van € 97 tot € 95. Het is het tweede jaar van dalende kamerprijzen op rij. In 2011 was nog sprake van een stijging, nadat de kamerprijzen tussen 2007 en 2010 sterk waren gedaald. Als gevolg van de dalingen ligt de gemiddelde kamerprijs nu 13% onder het niveau van 2007. Mogen we hier concluderen dat hotels met scherpe prijzen bedjes blijven vullen? [Lees verder](#)

Natuur: Social return in beheer

De provincie Limburg maakte afspraken over het beheer van provinciale bospercelen. Social return is een groot onderdeel in de afspraken. De provincie gaat daarmee de samenwerking aan met Boswerk. Boswerk is een organisatie die streeft naar zoveel mogelijk werknemers van sociale werkplaatsen in te zetten bij het beheer van bossen. [Lees verder](#)

Verblijfsrecreatie: Geld verdienen met asielzoekers

Als je toeristische accommodatie niet meer loopt, kun je jezelf nog altijd bij het COA aanbieden. Zij zijn dringend op zoek naar huisvesting voor de grote stroom asielzoekers. Hennie van der Most gooide Vakantiepark Oranje in de aanbieding en mag de komende jaren 1.400 asielzoekers huisvesten. In totaal heeft COA de afgelopen maand ruim 2.500 asielzoekers in onze sector gehuisvest. [Lees verder](#)

Duurzaam toerisme: Deksel op de neus

We denken allemaal dat we heel goed bezig zijn maar deze maand kregen we toch wel de deksel op de neus. Van de Wereld Meteorologische Organisatie wel te verstaan. De broeikasgassen hebben in 2013 een recordhoogte bereikt. Dat werd vooral veroorzaakt door een toename van kooldioxide (CO₂). Dat heeft het Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) vandaag bekend gemaakt. Deze organisatie roept dan ook op tot een gecoördineerde wereldwijde aanpak van de 'verwoestende' klimaatverandering. Sinds 1984 zijn de CO₂-emissies nog nooit zo snel gestegen als in de periode 2012-2031. Die snelle stijging werd veroorzaakt door toenemende uitstoot en het beperktere vermogen van de aarde om CO₂ op te nemen. In 2013 was de concentratie van CO₂ 142% hoger dan in de pre-industriële samenleving van 1750. [Lees verder](#)

Luchtvaart: Ryanair groeit, Air France KLM in de problemen

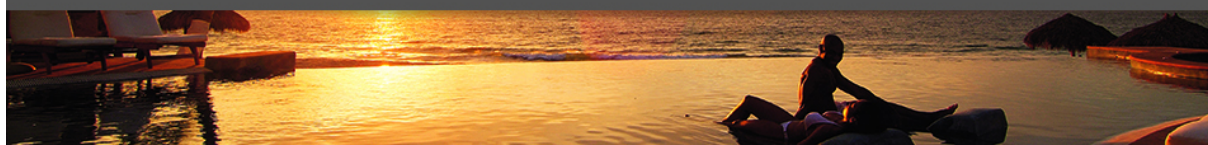
Waar de traditionele luchtvaartmaatschappijen in de problemen zitten, blijven de low cost carriers maar groeien. Ryanair heeft 100 nieuwe Boeing 737 MAX 200 vliegtuigen besteld en nog eens een optie op 100 toestellen genomen. De luchtvaartmaatschappij wil groeien van 82 miljoen passagiers in 2014 naar 150 miljoen passagiers in 2024. Ryanair plaatst de nieuwe bestelling op het moment dat de eerste van 180 nieuwe Boeing 737-800 toestellen worden geleverd. Deze snelle acties staan in schril contrast met de ontwikkelingen bij Air France KLM. Daar wilde de directie de Europese vluchten overhevelen naar Transavia die een prijsvechter moest worden maar kreeg het Franse stakingsmonster over zich heen. Plannen in de ijskast en bij Ryanair bestellen ze binnenkort vast nog een paar toestellen. [Lees verder](#)

Marketing: Het brutaalste jongetje van de klas

De marketingafdeling van Vechtdal Marketing is het brutaalste jongetje van de klas en weet altijd in het middelpunt van de belangstelling te komen. Deze maand profiteerden ze weer van een foutje van de gemeente Wijchen die per ongeluk vluchtheuvels roze verfde. Vechtdal Marketing was er als de kippen bij om de vluchtheuvels te adopteren. De actie had schijnbaar succes want de roze vluchtheuvels mogen blijven. Zijn wij benieuwd of tijdens het jaarlijkse teamuitje van Vechtdalmarketing de vluchtheuvels van een nieuwe frisse verflaag worden voorzien. [Lees verder](#)

Cultuur: Voor het eerst sinds jaren weer lichtpuntje

Het is u misschien ontgaan maar de Nederlandse theaters hebben een uitermate slechte periode achter de rug. Gelukkig hebben ze in 2013 de weg weer omhoog weten te vinden. In 2013 werd er 11,2 miljoen keer een bezoek gebracht aan het theater. Dit blijkt uit de jaarlijkse gegevens van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD). Het inzetten op ondernemerschap en de inspanningen om de toegankelijkheid voor het publiek te garanderen hebben effect. Het bezoek aan de theaters, concertzalen en festivals, aangesloten bij de VSCD, herstelt zich sinds de terugloop in 2008. Op de top telde de VSCD 13,9 miljoen bezoeken. Op het dieptepunt (2012) waren dat er 10,9 miljoen. Met 11,2 miljoen bezoeken in 2013 klimt de sector voorzichtig uit een diep dal.

Voorzitter Jan Hoekema: "De inzet van theaters, festivals en concertzalen om de relatie met het publiek te versterken heeft zijn vruchten afgeworpen. We zijn erg blij dat we de dalende trend hebben weten te keren." Niet bij alle podia gaat het aantal bezoeken omhoog, maar in veel gevallen stijgt of stabiliseert het wel. [Lees verder](#)

Demografie: Inspelen op vergrijzing en ontgroening

Demografisch gaat er de komende jaren heel wat veranderen. Dat er meer ouderen komen, weten we natuurlijk al lang maar de vergrijzing heeft ook op het aantal jongeren een duidelijke invloed. Kwestie van minder vruchtbare vrouwen. Ook statistiek kan simpel zijn! Het aantal tieners in Nederland zal daardoor de komende tien jaar naar verwachting met 160.000 afnemen. Volgens de meest recente bevolkingsprognose van het CBS daalt het aantal 10- tot 20-jarigen in Nederland naar minder dan 1,9 miljoen in 2025. Er worden evenwel grote regionale verschillen gesignaleerd. Het aantal tieners toenemen in een groot deel van de Randstad, terwijl de grootste afname wordt verwacht voor enkele regio's aan de rand van ons land. De attractiesector is al aan het voorsorteren op deze ontwikkeling en ziet ouderen als nieuwe doelgroep.

De vergrijzing zorgt ook voor een toename van mensen met een beperking. Dat zijn vooral lichte beperkingen in horen, zien en mobiliteit. Het aantal jaren met ernstiger beperkingen neemt niet toe, meldt het CBS. De levensverwachting, dit is het aantal jaren dat iemand naar verwachting nog te leven heeft, steeg voor mannen van 75,8 jaar in 2001 naar 79,4 jaar in 2013, een winst van 3,6 jaren. Zij brengen ruim 53 jaren door zonder lichamelijke beperkingen. Het aantal jaren dat zij doorbrengen met lichte lichamelijke beperkingen ligt op bijna 18. Het zijn de jaren waarin zij bijvoorbeeld moeite krijgen met het lezen van de krant, het volgen van een gesprek en met het tillen van een zware boodschappentas. Het aantal jaren met zwaardere beperkingen ligt op 8.

In leisure een factor om rekening mee te houden: de onstuitbare groei van de 50-plusser. In 2019 wordt voor het eerst de helft van de volwassen bevolking van Nederland ouder dan 50 jaar. In veel gemeenten is nu al de helft van de bevolking de 50 gepasseerd. Dat signaleert het CBS in zijn nieuwste bevolkingsprognose. Nederland vergrijsst steeds meer. In 1950 was nog minder dan een op de drie volwassenen in Nederland een 50-plusser. Naar verwachting is over vijf jaar één op de twee volwassenen 50-plus. Dan zijn 6,9 miljoen van de 13,7 miljoen volwassenen ouder dan 50 jaar.

<http://www.nritmedia.nl/kennisbank/33339/> en <http://www.nritmedia.nl/kennisbank/33463/> en <http://www.nritmedia.nl/kennisbank/33448/>